

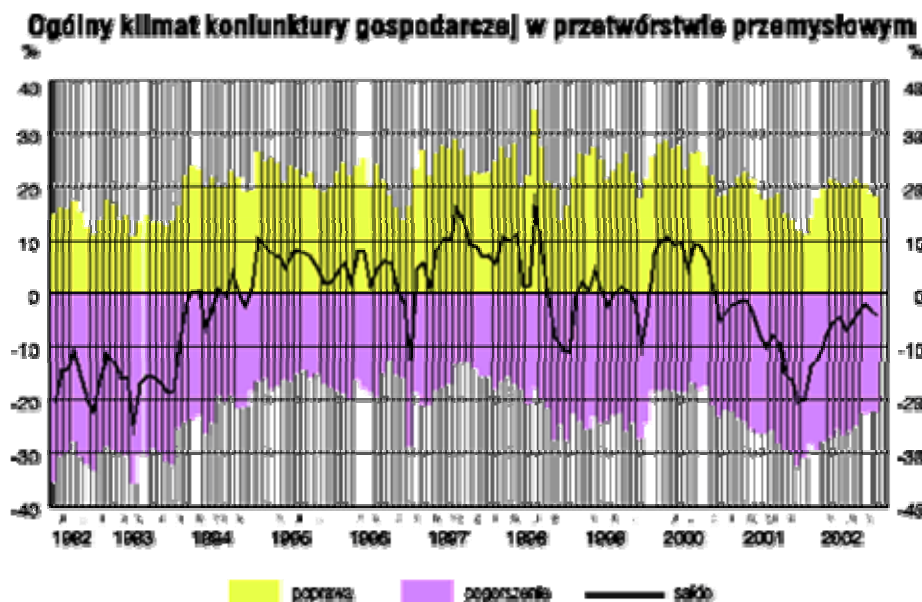
Koniunktura w przemyśle, budownictwie i handlu w listopadzie 2002 r.

Ocena ogólnego klimatu koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** jest w listopadzie nadal negatywna, nieco gorsza niż przed miesiącem, choć mniej pesymistyczna niż przed rokiem. Oceny te są wypadkową nieznacznie lepszych niż w październiku ocen sytuacji bieżącej w zakresie popytu, produkcji i sytuacji finansowej oraz gorszych prognoz dotyczących kształtowania się w najbliższych miesiącach popytu i produkcji. Oceny klimatu koniunktury formułowane przez przedsiębiorstwa sektora prywatnego są bardziej pesymistyczne niż sektora publicznego.

W listopadzie wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w **budownictwie** jest oceniany na poziomie ujemnym, niższym niż w październiku, ale nieznacznie wyższym niż w listopadzie 2001 r. Oceny obecnej i prognozy przyszłej sytuacji przedsiębiorstw pogarszają się. Ogólny klimat koniunktury w firmach publicznych i prywatnych jest oceniany na zbliżonym, negatywnym poziomie.

W listopadzie ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** oceniany jest negatywnie, choć mniej pesymistycznie niż w październiku i w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Na sytuację taką wpływają lepsze oceny bieżącej i przyszłej sprzedaży, a także przyszłej sytuacji finansowej przedsiębiorstw.

1. Przetwórstwo przemysłowe

W listopadzie wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym nieznacznie się pogorszył i wynosi minus 4. Wśród badanych przedsiębiorstw 18% sygnalizuje poprawę koniunktury, a 22% - jej pogorszenie (w październiku odpowiednio - 19% i 22%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Ogólny klimat koniunktury jest oceniany gorzej w sektorze prywatnym niż w publicznym.

Na niewielką poprawę ocen bieżącego popytu wpływają mniej pesymistyczne oceny popytu

krajowego. Mimo to producenci decydują się na niewielkie tylko rozszerzenie produkcji. Zapasy wyrobów gotowych nadal nieznacznie przekraczają poziom uznawany jako wystarczający. Przewidywania dotyczące kształtowania się przyszłego popytu wskazują na możliwość jego niewielkiego zmniejszenia, co powoduje, że przewidywania produkcji są dużo ostrożniejsze niż w październiku. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest nadal oceniana negatywnie, choć zmniejszają się trudności zarówno w bieżącym regulowaniu zobowiązań finansowych, jak i w terminowym ściąganiu należności od kontrahentów. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy spodziewają się pogorszenia swej sytuacji finansowej, w stopniu nawet większym niż prognozowano przed miesiącem. W nadchodzących trzech miesiącach przewiduje się dalsze znaczne redukcje zatrudnienia. Przedsiębiorcy prognozują utrzymanie cen na dotychczasowym poziomie.

Na ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym składa się zróżnicowana sytuacja w poszczególnych jego działach. Najbardziej korzystnie oceniają w listopadzie koniunkturę producenci: masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru (plus 9 - wzrost o 1 punkt w stosunku do ubiegłego miesiąca), instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych (plus 6 - wzrost o 17 punktów), wyrobów chemicznych (wskaźnik plus 5 - utrzymała się wartość z poprzedniego miesiąca), sprzętu i urządzeń rtv (plus 3 - spadek o 8 punktów). Najgorsze oceny formułują producenci: metali (minus 34 - wzrost o 6 punktów), wyrobów z surowców niemetalicznych (minus 29 - spadek o 10 punktów), maszyn i urządzeń (minus 19 - spadek o 2 punkty), odzieży i wyrobów futrzarskich (minus 19 - spadek o 2 punkty), wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (wskaźnik plus 13 - spadek o 6 punktów), pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep (minus 13 - wzrost o 8 punktów), pozostałego sprzętu transportowego (wskaźnik plus 13 - spadek o 9 punktów), metalowych wyrobów gotowych (minus 13 - utrzymała się wartość z poprzedniego miesiąca).

Producenci **masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru** oceniają klimat koniunktury pozytywnie, nieco lepiej niż przed miesiącem. Spowodowane to jest korzystnymi ocenami popytu i produkcji, zarówno bieżącymi jak i prognostycznymi. Poziom zapasów wyrobów gotowych nieznacznie przekracza stan uznawany przez producentów jako wystarczający. Mimo dużo większych niż przed miesiącem trudności w terminowym ściąganiu należności od kontrahentów producenci pozytywnie oceniają swoje zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań finansowych. W najbliższych miesiącach sytuacja finansowa przedsiębiorstw może się poprawić. Dyrektorzy tej grupy jednostek zamierzają w nadchodzących miesiącach znacznie podnieść ceny swoich wyrobów. Przewidują też zmniejszenie skali zwolnień pracowników.

Ogólny klimat koniunktury jest oceniany przez producentów **wyrobów chemicznych** korzystnie, podobnie jak miesiąc temu. Znaczne pogorszenie bieżącego popytu powoduje, że producenci obecnie decydują się na dalsze ograniczenie skali produkcji. Przewidywania na najbliższe miesiące dotyczące przyszłego popytu i produkcji są optymistyczne. Przedsiębiorstwa odczuwają większy niż przed miesiącem nadmiar zapasów wyrobów chemicznych. Mimo utrzymujących się znacznych opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, producenci nie sygnalizują trudności w terminowym regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. Formułowane prognozy wskazują na możliwość większej niż przewidywano przed miesiącem poprawy sytuacji finansowej w przedsiębiorstwach. W najbliższych miesiącach redukcje pracowników mogą się nieco zwiększyć w porównaniu z prognozami sprzed miesiąca. Ceny chemikaliów mogą wzrosnąć w stopniu zdecydowanie mniejszym niż przewidywała prognoza z zeszłego miesiąca.

Poprawiła się nieznacznie koniunktura w przedsiębiorstwach produkujących **artykuły spożywcze, napoje i wyroby tytoniowe**. Wpływa na to rosnący bieżący popyt, a i w konsekwencji produkcja. Nadal korzystne, choć nieco ostrożniejsze niż przed miesiącem, są też prognozy popytu i produkcji. Zwiększa się poziom nadmiernych zapasów wyrobów gotowych. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw oceniana jest nadal niezadowolająco. Mimo pogorszenia możliwości ściągania należności od kontrahentów producenci sygnalizują mniejsze niż w październiku trudności w terminowym regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. Na najbliższe miesiące producenci tej grupy przewidują niewielką poprawę swojej sytuacji finansowej. Dyrektorzy zamierzają w najbliższych miesiącach nieco zmniejszyć dotychczasową znaczną skalę zwolnień pracowników. Wzrost cen artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych może być niewielki.

Producenci **mebli** oceniają w listopadzie swoją koniunkturę negatywnie, gorzej niż miesiąc wcześniej. Oceny bieżącego popytu i produkcji są optymistyczne, choć gorsze niż w październiku. Odpowiednie przewidywania są dużo mniej optymistyczne niż przed miesiącem i wskazują na możliwość niewielkiego tylko wzrostu przyszłego popytu i produkcji. Zwiększył się poziom nadmiernych zapasów wyrobów gotowych. Zmniejszenie opóźnień w terminowym ściąganiu należności od kontrahentów powoduje, że producenci nie zgłaszają trudności w regulowaniu przez nich bieżących zobowiązań finansowych. Odpowiednie prognozy są natomiast negatywne i przewidują niewielkie pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw. W najbliższych miesiącach dyrektorzy przedsiębiorstw zamierzają przeprowadzić dalsze redukcje zatrudnienia. Ceny mebli mogą nieco wzrosnąć.

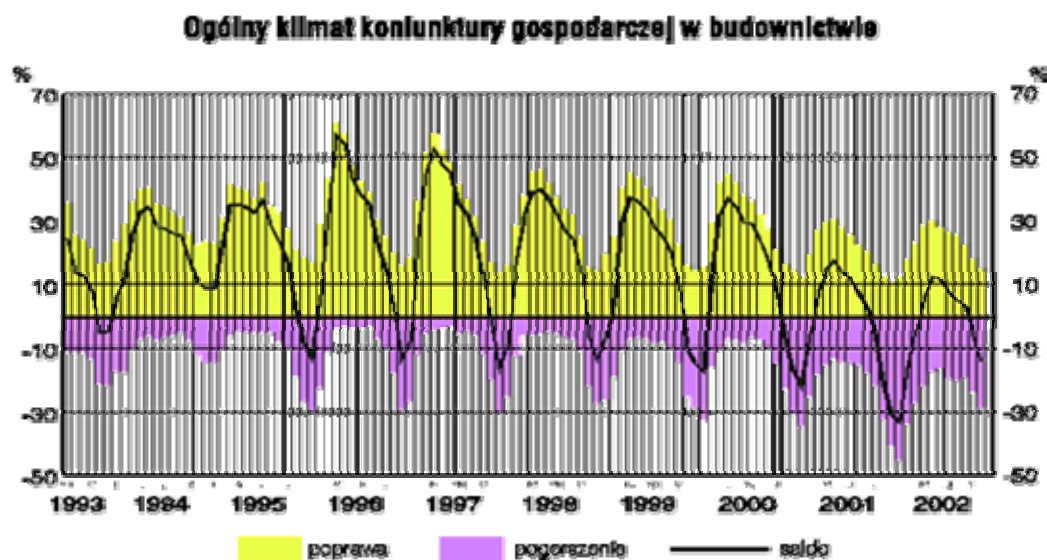
Ogólny klimat koniunktury w przedsiębiorstwach zajmujących się **włókiennictwem** oceniany jest przez producentów negatywnie, znacznie gorzej niż miesiąc wcześniej. Pogorszenie nadal pozytywnych ocen popytu powoduje, że producenci rozszerzają produkcję w stopniu nieco mniejszym niż w zeszłym miesiącu. Prognozy popytu są natomiast negatywne, dużo gorsze od poprzednich sprzed miesiąca. Mimo niekorzystnych prognoz popytu, producenci przewidują niewielki wzrost przyszłej produkcji. Utrzymuje się nadal nadmierny poziom zapasów wyrobów gotowych. Znaczne opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów nie powodują trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań przez przedsiębiorstwa. Przewiduje się, że w najbliższych miesiącach sytuacja finansowa tej grupy jednostek może się pogorszyć. Ceny produkowanych wyrobów mogą obniżyć się. Redukcja zatrudnienia może być zbliżona do przewidywań sprzed miesiąca.

Producenci **skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych** oceniają swoją koniunkturę w listopadzie negatywnie. Wpływają na to dużo gorsze niż przed miesiącem oceny bieżącego i przyszłego popytu i produkcji. Nieznacznie zwiększają się nadmierne zapasy wyrobów gotowych. Mniejsze trudności niż przed miesiącem w możliwościach ściągania należności powodują, że producenci nie sygnalizują opóźnień w terminowym regulowaniu bieżących zobowiązań. Przewidywania dotyczące przyszłej sytuacji finansowej charakteryzują się natomiast większym pesymizmem niż miesiąc wcześniej. W nadchodzących miesiącach można oczekiwać większej niż dotychczas redukcji zatrudnienia. Ceny wyrobów ze skór wyprawionych mogą obniżyć się.

Producenci **wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych** oceniają swoją koniunkturę negatywnie, gorzej niż w poprzednim miesiącu. Spowodowane to jest przede wszystkim znacznym pogorszeniem się negatywnych ocen popytu i produkcji, zarówno dotyczących sytuacji bieżącej jak i przewidywanej na najbliższe miesiące. Poziom zapasów wyrobów gotowych jest nadmierny w stosunku do potrzeb. Zmniejszają się trudności w terminowym

regulowaniu bieżących zobowiązań i producenci nie sygnalizują trudności w ściąganiu należności od kontrahentów. Formułowane prognozy wskazują natomiast na możliwość pogorszenia w najbliższych miesiącach sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Zwiększyć się też może dotychczasowa skala zwolnień pracowników. Możliwa jest też nieco mniejsza niż przewidywano w październiku obniżka cen wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych.

Koniunktura w przedsiębiorstwach produkujących **pojazdy mechaniczne, przyczepy i naczepy** oceniana jest nadal negatywnie, choć lepiej niż w zeszłym miesiącu. Spowodowane to jest głównie dużo lepszymi ocenami bieżącej sytuacji tej grupy przedsiębiorstw. Wzrost bieżącego popytu powoduje, że producenci decydują się na rozszerzenie bieżącej produkcji. Sygnalizują też mniejsze trudności w terminowym ściąganiu należności od kontrahentów, co ułatwia regulowanie bieżących zobowiązań finansowych. Najbliższe miesiące mogą natomiast przynieść dalsze pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Dyrektorzy przewidują obniżenie cen pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep. Przewidywane zwolnienia pracowników mogą być znacznie większe niż prognozowano w październiku.

2.

Budownictwo

Wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie kształtuje się w listopadzie na poziomie ujemnym (minus 14), niższym niż w październiku, ale nieznacznie wyższym niż w listopadzie 2001 r. Wśród badanych przedsiębiorstw 15% sygnalizuje poprawę koniunktury, a 29% - jej pogorszenie (w październiku odpowiednio - 18% i 24%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. W firmach publicznych i prywatnych koniunkturę ocenia się na zbliżonym poziomie.

Przedsiębiorstwa sygnalizują spadek **portfela zamówień** na roboty budowlano-montażowe, bardziej znaczący w firmach prywatnych niż publicznych. Ogólna prognoza portfela zamówień na najbliższe trzy miesiące jest pesymistyczna, w przedsiębiorstwach publicznych gorsza niż w firmach prywatnych.

Oceny bieżącej **produkcji budowlano-montażowej** są negatywne, nieco gorsze od ocen sprzed miesiąca (odpowiedni wskaźnik kształtuje się na poziomie minus 17). Formułowane przez przedsiębiorstwa prognozy wskazują na dalsze ograniczanie produkcji w najbliższych

miesiącach. Firmy prywatne oceniają swą produkcję bieżącą i przyszłą dużo bardziej negatywnie niż firmy publiczne.

Bieżąca ogólna **sytuacja finansowa** przedsiębiorstw budowlano-montażowych jest oceniana negatywnie, choć nieco lepiej niż w ubiegłym miesiącu. W ciągu najbliższych trzech miesięcy należy spodziewać się dalszego pogarszania sytuacji finansowej przedsiębiorstw budowlanych. Przedsiębiorstwa prywatne oceniają swą bieżącą i przyszłą sytuację finansową dużo gorzej niż firmy publiczne.

W najbliższych trzech miesiącach przedsiębiorcy firm publicznych i prywatnych przewidują dalszy spadek **cen realizacji** robót budowlano-montażowych, w stopniu zbliżonym do prognoz sprzed miesiąca.

Nadal utrzymuje się spadkowa tendencja zatrudnienia w budownictwie, przy czym skala przewidywanych redukcji **pracowników** może być bardziej znacząca od prognoz z ubiegłego miesiąca, zbliżona w jednostkach sektora publicznego i prywatnego.

W listopadzie utrzymuje się obserwowany od kilku miesięcy bardzo niski odsetek jednostek nie odczuwających żadnych **barier w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej** (0,9%). Nadal największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa związane są z niedostatecznym popytem (w listopadzie sygnalizuje je podobnie jak w październiku 75% przedsiębiorstw zgłaszających bariery) oraz z konkurencją ze strony innych firm (wymienianą przez 72% jednostek wobec 76% w październiku). W porównaniu z ocenami sprzed miesiąca nie odnotowuje się znaczących zmian w odczuwaniu innych barier poza barierą warunków atmosferycznych, której znaczenie w listopadzie rośnie.

W stosunku do popytu oczekiwanego w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy około 30% przedsiębiorstw budowlanych ocenia swoje **zdolności produkcyjne** jako zbyt wysokie, 64% jako wystarczające, a 6% jako zbyt niskie. Opinie te są zbliżone do ocen wyrażanych przed miesiącem.

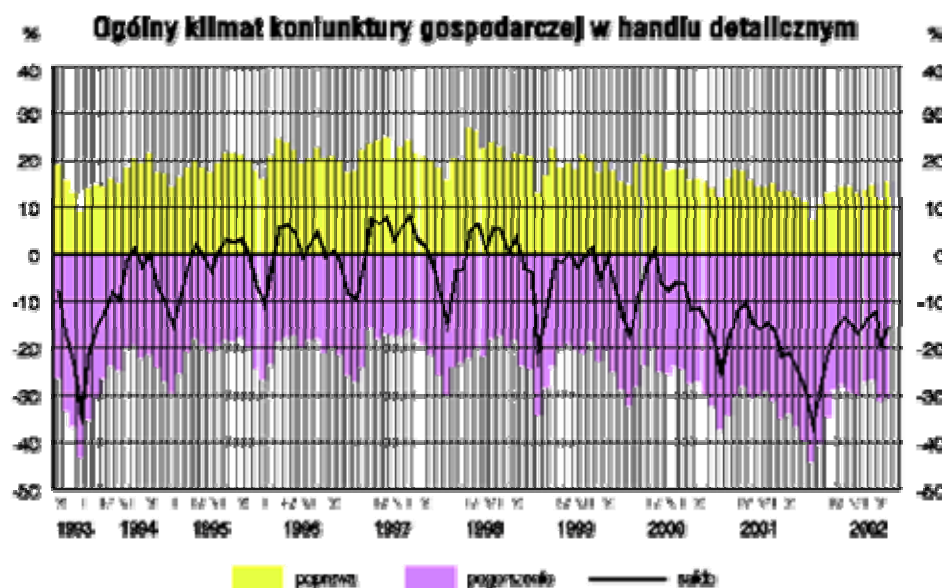
3. Handel detaliczny

W listopadzie wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w **handlu detalicznym** kształtuje się na poziomie minus 15, co oznacza poprawę ocen w stosunku do ubiegłego miesiąca. Wśród badanych przedsiębiorstw 15% sygnalizuje poprawę koniunktury, a 30% - jej pogorszenie. Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorstwa handlowe sygnalizują mniejsze niż miesiąc wcześniej ograniczenia bieżącej sprzedaży. Niedobór zapasów zwiększa się. Trudności w terminowym regulowaniu zobowiązań finansowych są nieco mniejsze niż w ubiegłym miesiącu. Również przyszła sprzedaż może być ograniczana w stopniu znacznie mniejszym niż prognozowano w październiku. W konsekwencji, przewidywana na najbliższe miesiące sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest oceniana mniej pesymistycznie niż miesiąc wcześniej. Na najbliższe miesiące przewiduje się nadal duże zwolnienia pracowników. Ceny towarów obniżają się w tempie wolniejszym niż w październiku. W najbliższych miesiącach przewiduje się natomiast niewielki wzrost cen.

W przekrojach według klas wielkości, jedynie jednostki duże o liczbie pracujących 250 i więcej osób formułują pozytywne oceny koniunktury (wskaźnik wynosi plus 8 wobec minus

7 w październiku). Najgorzej, i na takim samym poziomie jak w ubiegłym miesiącu, oceniają koniunkturę jednostki o liczbie pracujących do 9 osób (minus 29) i jednostki o liczbie pracujących 10-49 osób (minus 19). W jednostkach o liczbie pracujących 50-249 osób wskaźnik koniunktury kształtuje się na poziomie minus 7 (przed miesiącem minus 13).

W jednostkach **o liczbie pracujących 250 i więcej osób** bieżąca sprzedaż jest oceniana negatywnie, choć dużo lepiej niż w październiku. W efekcie lepsze są oceny sytuacji finansowej tej grupy przedsiębiorstw. Przewiduje się, że w najbliższych miesiącach nastąpi dalsza, znaczna jej poprawa. Utrzymuje się nadmierny poziom zapasów. Przewidywany w najbliższych miesiącach wzrost sprzedaży może być dużo większy niż prognozowano w ubiegłym miesiącu. W związku z tym przewiduje się znacznie większą skalę zamówień na towary. W listopadzie odnotowywany jest wolniejszy niż w ubiegłym miesiącu spadek cen towarów, natomiast w najbliższych miesiącach przewidziany jest ich wzrost. Skala redukcji zatrudnienia może być jednak dużo większa niż prognozowano w październiku.

Utrzymujące się na takim samym jak w październiku ujemnym poziomie, oceny ogólnego klimatu koniunktury w przedsiębiorstwach **o liczbie pracujących do 9 osób** są konsekwencją nadal pesymistycznych ocen bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Trudna sytuacja finansowa najmniejszych przedsiębiorstw handlowych wynika z utrzymujących się ograniczeń w bieżącej sprzedaży towarów. Negatywnie (choć lepiej niż w październiku) ocenia się też przyszłą sprzedaż. Powiększa się niedobór zapasów towarów. Ceny towarów są obniżane w tempie nieco wolniejszym niż w październiku. Także i formułowane prognozy kształtowania się cen towarów wskazują na możliwość dalszego ich obniżania. Wobec negatywnych ocen przyszłej sprzedaży, w najbliższych miesiącach zamówienia na towary będą nadal ograniczane. Dalsza redukcja zatrudnienia może być mniejsza niż przewidywano w ubiegłym miesiącu.

Negatywne są też oceny koniunktury w poszczególnych branżach handlu detalicznego. W branży: włókno, odzież, obuwie wskaźnik utrzymuje się na takim samym poziomie jak w ubiegłym miesiącu (minus 18), w branży: meble, rtv, agd kształtuje się na poziomie minus 11 wobec minus 12 w październiku. Mniej pesymistyczne niż w poprzednim miesiącu, wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w branżach: pojazdy mechaniczne (minus 6, wobec minus 13 w październiku), i w branży żywnościowej (minus 19 wobec minus 23).

W listopadzie oceny klimatu koniunktury w przedsiębiorstwach sprzedających **żywność** są mniej pesymistyczne niż w ubiegłym miesiącu w konsekwencji lepszych niż w październiku (choć nadal negatywnych) ocen bieżącej i przyszłej sprzedaży oraz przyszłej sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Zwiększa się niedobór zapasów towarów. Przedsiębiorstwa zamierzają także ograniczać zamówienia na towary w najbliższych miesiącach. W listopadzie odnotowywany jest wolniejszy niż w ubiegłym miesiącu spadek cen towarów, natomiast w najbliższych miesiącach przewidziany jest nawet ich wzrost. W tej grupie jednostek należy oczekiwać podobnych redukcji zatrudnienia w skali zbliżonej do przewidywań z października.

W branży **pojazdy mechaniczne** obserwuje się znacznie mniejsze niż w ubiegłym miesiącu ograniczenie bieżącej sprzedaży. Na najbliższe miesiące przewiduje się dalszy - choć niewielki - spadek sprzedaży. W konsekwencji, zamówienia na towary będą nadal ograniczane. Niedobór zapasów towarów utrzyma się na niskim poziomie, zbliżonym do ocen z ubiegłego miesiąca. Trudna, oceniana negatywnie sytuacja finansowa przedsiębiorstw ulega nieznacznej poprawie w stosunku do października. Jej prognozy na najbliższe miesiące są wprawdzie nadal pesymistyczne, ale nieco lepsze niż miesiąc wcześniej. Wprawdzie w listopadzie notuje się szybszy spadek cen niż w październiku, ale w najbliższych miesiącach mogą one być obniżane w tempie nieco wolniejszym niż prognozowano przed miesiącem. Kierujący przedsiębiorstwami prognozują w najbliższych miesiącach dalsze redukcje zatrudnienia, w stopniu nawet większym niż przewidywano w październiku.

Oceny bieżącej sprzedaży w jednostkach branż: **meble, rtv, agd** są w listopadzie negatywne, gorsze niż w październiku. Poziom zapasów towarów jest określany jako nadmierny w stosunku do potrzeb. W najbliższych miesiącach przewiduje się znaczny wzrost sprzedaży, w efekcie czego przyszłe zamówienia na towary mogą rosnać szybciej niż przewidywano w październiku. Ceny towarów spadają dużo szybciej niż przed miesiącem. Przewidywane tempo ich spadku w najbliższych miesiącach może też być nieco szybsze niż prognozowano w ubiegłym miesiącu. Wprawdzie bieżąca sytuacja finansowa przedsiębiorstw pogarsza się, ale jej prognozy na najbliższe miesiące są pozytywne. Przedsiębiorcy przewidują na najbliższe miesiące zwolnienia pracowników.

W jednostkach branż: **włókno, odzież, obuwie** oceny klimatu koniunktury utrzymują się na poziomie negatywnym - podobnym do ubiegłego miesiąca. Wpływają na to odnotowywane nadal ograniczenia bieżącej i przyszłej sprzedaży towarów. W stosunku do października obecna sytuacja finansowa przedsiębiorstw ulega niewielkiemu pogorszeniu, a jej prognozy na najbliższe miesiące są bardziej pesymistyczne niż przewidywano przed miesiącem. Poziom zapasów uznawany jest za wystarczający. W konsekwencji, przyszłe zamówienia na towary będą ograniczane w stopniu większym niż prognozowano w październiku. Ceny na towary spadają szybciej niż w październiku. W najbliższych miesiącach należy oczekiwać dalszego spadku cen. Redukcja zatrudnienia utrzyma się na poziomie podobnym do prognoz sprzed miesiąca.